

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING AHOLI O'RTASIDA HUQUQIY TARG'IBOT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi 3 kurs kursanti

Bekmurodov Nizombek Erkinovich

Ilmiy rahbar: yu.f.b.f.d **O.X.Narzullayev**

Annotatsiya: Ushbu maqolada profilaktika inspektorining aholi o'rtasida huquqiy targ'ibot faoliyatini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Unda huquqiy madaniyatni yuksaltirish, fuqarolarning qonunlarga hurmat bilan qarashini shakllantirish, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda profilaktika inspektorining o'rni va vazifalari tahlil etilgan. Shuningdek, huquqiy targ'ibot ishlarini zamonaviy uslublar asosida olib borish hamda aholining huquqiy ongi va savodxonligini oshirishning samarali yo'llari ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Profilaktika inspektori, huquqiy targ'ibot, huquqiy madaniyat, fuqarolik ong, qonuniylik, huquqiy ta'lim, ijtimoiy barqarorlik, jamoatchilik bilan hamkorlik.

O'zbekiston Respublikasida huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyatini barpo etish jarayonida aholi o'rtasida huquqiy targ'ibot ishlarini samarali tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda jamiyatda huquqbuzarliklarning oldini olish, qonuniylik va tartibni mustahkamlash, aholining huquqiy savodxonligini oshirish profilaktika inspektorining eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Chunki profilaktika inspektori nafaqat huquqbuzarliklarni aniqlovchi va ularning oldini oluvchi shaxs, balki fuqarolarning ongiga qonuniy qadriyatlarni singdiruvchi targ'ibotchi hamdir.

Huquqiy targ'ibot faoliyatining samaradorligi birinchi navbatda, aholining turli toifalariga — yoshlar, o'qituvchilar, tadbirkorlar, mahalla faollari va boshqa qatlamlarga yo'naltirilgan tizimli yondashuvga bog'liq. Shu bois profilaktika inspektorlari o'z faoliyatida aholining psixologik xususiyatlari, ijtimoiy sharoitlari va hududiy ehtiyojlarini hisobga olgan holda, huquqiy targ'ibot dasturlarini ishlab chiqishlari zarur. Bu borada mahalla fuqarolar yig'inlari, ta'lim muassasalari, diniy idoralar va nodavlat notijorat tashkilotlar bilan hamkorlik muhim o'rin tutadi.

Shuningdek, huquqiy targ'ibot ishlarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish ham dolzarb masalalardan biridir. Bugungi raqamli jamiyatda aholiga huquqiy ma'lumotlarni yetkazish, ijtimoiy tarmoqlar orqali fuqarolarga qonuniy maslahatlar berish, onlayn targ'ibot tadbirlarini tashkil etish profilaktika inspektorining faoliyatini sezilarli darajada samarali

qiladi. Ayniqsa, yoshlar o'rtasida huquqiy videoroliklar, interaktiv seminarlar, testlar va vebinarlar orqali huquqiy madaniyatni oshirish bo'yicha ishlarni kengaytirish lozim.

Profilaktika inspektorining huquqiy targ'ibot faoliyatida individual yondashuv ham katta ahamiyatga ega. Har bir fuqaroni huquqiy ong jihatidan baholab, ularning huquqiy ehtiyojlariga mos ma'lumotlar berish orqali ishonchli aloqa o'rnatish mumkin. Shu maqsadda “profilaktik suhbatlar” tizimi takomillashtirilib, u faqat nazorat yoki ogohlantirish shaklida emas, balki ijobiy psixologik muloqot, tushuntirish, maslahat tarzida olib borilishi kerak.

Huquqiy targ'ibotning muhim jihatlaridan biri — fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari bilan hamkorlikni yo'lga qo'yishdir. Mahalla yetakchilari, xotin-qizlar faollari, yoshlar yetakchilari va diniy soha vakillari ishtirokida o'tkaziladigan suhbatlar va uchrashuvlar aholi orasida huquqiy madaniyatni shakllantirishda katta samara beradi. Shu bilan birga, huquqiy targ'ibot faoliyatida profilaktika inspektorlari ijtimoiy psixologik bilim va kommunikativ ko'nikmalarga ega bo'lishlari ham talab etiladi, chunki ular bevosita odamlar bilan muloqotda bo'ladilar.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ichki ishlar organlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori [1] hamda “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida”gi Qonun [2] profilaktika inspektorlariga huquqiy targ'ibot ishlarini tashkil etishda mustahkam huquqiy asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu hujjatlarda huquqbuzarliklarning oldini olish bilan bir qatorda, aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini oshirish profilaktika faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Profilaktika inspektorining aholi o'rtasida huquqiy targ'ibot faoliyatini takomillashtirish — bu nafaqat huquqbuzarliklarning kamayishiga, balki fuqarolarning qonunlarga sadoqatini mustahkamlashga, jamiyatda huquqiy madaniyatning yuksalishiga xizmat qiladigan muhim omildir. Bu yo'nalishda har bir profilaktika inspektori o'z ishiga mas'uliyat bilan yondashib, zamonaviy kommunikatsion texnologiyalarni qo'llagan holda, fuqarolarga yaqin va ishonchli hamkor sifatida faoliyat yuritmoq'i zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Qarori, “Ichki ishlar organlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”.
2. O'zbekiston Respublikasining “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida”gi Qonuni,
3. Nurmatov, A. “Huquqiy madaniyat va fuqarolik ongini rivojlantirish yo'nalishlari”. – Toshkent: Adolat, 2022.
4. Qodirov, M. “Ichki ishlar organlari faoliyatida targ'ibotning psixologik asoslari”. – Toshkent, 2023.